श्रीमूक पञ्चशती

॥ आर्या शतकम् ॥

कारण पर चिद्रूपा काञ्चीपुर सीम्नि काम पीठ गता ।
काचन विहरति करुणा काश्मीर स्तबक कोमलाङ्ग लता ॥ १॥

कंचन काञ्ची निलयं कर धृत कोदण्ड बाण सृणि-पाशम् ।
कठिन स्तनभर नम्रं कैवल्यानन्द कन्द मवलम्बे ॥ २॥

चिन्तित फल परि-पोषण चिन्तामणि रेव काञ्चि निलया मे ।
चिर तर सुचरित सुलभा चित्तं शिशिरयतु चित्सुखा धारा ॥ ३॥

कुटिल कचं कठिन कुचं कुन्दस्मित कान्ति कुङ्कुम च्छायम् ।
कुरुते विहृतिं काञ्च्यां कुलपर्वत सार्व भौम सर्वस्वम् ॥ ४॥

पञ्च शर शास्त्र बोधन परमाचार्येण दृष्टि पातेन ।
काञ्ची सीम्नि कुमारी काचन मोहयति काम जेतारम् ॥ ५॥

परया काञ्ची पुरया पर्वत पर्यायपीन कुच भरया ।
परतन्त्रा वय मनया पङ्कज स ब्रह्मचारि लोचनया ॥ ६॥

ऐश्वर्य मिन्दु मौले: ऐकात्म्य प्रकृति काञ्चि मध्य गतम् ।
ऐन्दव किशोर शेखरं ऐदम्पर्यं चकास्ति निगमानाम् ॥ ७॥

श्रित कम्पा सीमानं शिथिलित परमशिव धैर्य महिमानम् ।
कलये पटलि मानं कंचन कञ्चुकित भुवन भूमानम् ॥ ८॥

आदृत काञ्ची निलयं आद्या मारूढ यौवना-टोपाम् ।
आगम वतंस कलिकाम् आनन्दा द्वैत कन्दलीं वन्दे ॥ ९॥

तुङ्गाभिराम कुचभर शृङ्गारि तं आश्रयामि काञ्चि गतम् ।
गङ्गाधर परतन्त्रं शृङ्गारा द्वैत तन्त्र सिद्धान्तम् ॥ १०॥

काञ्ची रत्न विभूषां कामपि कन्दर्प सूतिका पाङ्गीम् ।
परमां कला मुपासे परशिव वामाङ्क पीठिका सीनाम् ॥ ११॥

कम्पाती चराणां करुणा कोरकित दृष्टि पातानाम् ।
केलीवनं मनो मे केषांचिद् भवतु चिद् विलासानाम् ॥ १२॥

आम्रतरु मूल वसते: आदिम पुरुषस्य नयन पीयूषम् ।
आरब्ध यौवनोत्सवं आम्नाय रहस्य मन्तर वलम्बे ॥ १३॥

अधिकाञ्चि परम योगिभि: आदिम पर पीठ सीम्नि दृश्येन ।
अनुबद्धं मम मानसम् अरुणिम सर्वस्व सम्प्रदायेन ॥ १४॥

अङ्कित शंकर देहाम् अङ्कुरि तोरोज कङ्कणा श्लेषैः ।
अधिकाञ्चि नित्य तरुणीम् अद्राक्षं कांचि दद्भुतां बालाम् ॥ १५॥

मधुर धनुषा महीधर जनुषा नन्दामि सुरभि बाण जुषा ।
चिद्वपुषा काञ्चिपुरे केलिजुषा बन्धु जीव कान्ति मुषा ॥ १६॥

मधुर स्मितेन रमते मांसल कुचभार मन्द गमनेन ।
मध्ये काञ्चि मनो मे मनसिज साम्राज्य गर्व बीजेन ॥ १७॥

धरणिमयीं तरणिमयीं पवनमयीं गगन दहन होतृ मयीम् ।
अम्बुमयी मिन्दुमयीं अम्बा मनुकम्प मादि मामीक्षे ॥ १८॥

लीन स्थिति मुनि हृदये ध्यान स्तिमितं तपस्य दुप कम्पम् ।
पीन स्तन भर मीडे मीन ध्वज तन्त्र परम तात्पर्यम् ॥ १९॥

श्वेता मन्थर हसिते शाता मध्ये च वाङ्मनोऽ तीता ।
शीता लोचन पाते स्फीता कुच सीम्नि शाश्वती माता ॥ २०॥

पुरतः कदा न करवै पुरवैरि विमर्द पुलकि ताङ्ग लताम् ।
पुनतीं काञ्ची देशं पुष्पायुध वीर्य सरस परिपाटीम् ॥ २१॥

पुण्या काऽपि पुरन्ध्री पुङ्खित कन्दर्प सम्पदा वपुषा ।
पुलिनचरी कम्पायाः पुर मथनं पुलक निचुलितं कुरुते ॥ २२॥

तनिमा द्वैत वलग्नं तरुणारुण सम्प्रदाय तनु लेखम् ।
तटसीमनि कम्पायाः तरुणिम सर्वस्व माद्य मद्राक्षम् ॥ २३॥

पौष्टिक कर्म विपाकं पौष्पशरं सविध सीम्नि कम्पायाः ।
अद्राक्ष मात्त यौवनं अभ्युदयं कंचि दर्ध शशिमौलैः ॥ २४॥

संश्रित काञ्ची देशे सरसिज दौर्भाग्य जाग्र दुत्तंसे ।
संविन्मये विलीये सारस्वत पुरुष कार साम्राज्ये ॥ २५॥

मोदित मधुकर विशिखं स्वादिम समुदाय सार कोदण्डम् ।
आदृत काञ्ची खेलनं आदिम मारुण्य भेद माकलये ॥ २६॥

उररीकृत काञ्चि पुरीं उपनिष दरविन्द कुहर मधु धाराम् ।
उन्नम्र स्तन कलशीम् उत्सव लहरी मुपास्महे शम्भोः ॥ २७॥

एण शिशु दीर्घ लोचनं एनः परिपन्थि सन्ततं भजताम् ।
एकाम्र नाथ जीवितं एवं पद दूर मेकम वलम्बे ॥ २८॥

स्मयमान मुखं काञ्चीं अयमानं कमपि देवता भेदम् ।
दयमानं वीक्ष्य मुहुः वय मानन्दा मृताम्बुधौ मग्नाः ॥ २९॥

कुतुक जुषि काञ्चि देशे कुमुद तपो राशि पाक शेखरिते ।
कुरुते मनो विहारं कुलगिरि परिबृढ कुलैक मणिदीपे ॥ ३०॥

वीक्षेमहि काञ्चिपुरे विपुल स्तन कलश गरिम परवशितम् ।
विद्रुम सहचर देहं विभ्रम समवाय सार सन्नाहम् ॥ ३१॥

कुरुविन्द गोत्र गात्रं कूलचरं कमपि नौमि कम्पायाः ।
कूलंकष कुचकुम्भं कुसुमायुध वीर्य सार संरम्भम् ॥ ३२॥

कुड्मलित कुच किशोरैः कुर्वाणैः काञ्चि देश सौहार्दम् ।
कुङ्कुम शोणैर् निचितं कुशल पथं शम्भु सुकृत सम्भारैः ॥ ३३॥

अङ्कित कचेन केनचित् अन्धं करणौषधेन कमलानाम् ।
अन्तःपुरेण शम्भोः अलंक्रिया काऽपि कल्प्यते काञ्च्याम् ॥ ३४॥

ऊरी करोमि सन्ततं ऊष्मल फालेन ललितं पुंसा ।
उपकम्प मुचित खेलनं उर्वीधर वंश सम्प दुन्मेषम् ॥ ३५॥

अङ्कुरित स्तन कोरकं अङ्कालंकार मेक चूतपतेः ।
आलोकेमहि कोमलं आगम संलाप सार याथार्थ्यम् ॥ ३६॥

पुञ्जित करुण मुदञ्चित शिञ्जित मणिकाञ्चि किमपि काञ्चिपुरे ।
मञ्जरित मृदुल हासं पिञ्जर तनु रुचि पिनाकि मूल धनम् ॥ ३७॥

लोल हृदयोऽस्मि शम्भो: लोचन युगलेन लेह्य मानायाम् ।
ललित परमशिवायां लावण्यामृत तरङ्ग मालायाम् ॥ ३८॥

मधुकर सहचर चिकुरैः मदनागम समय दीक्षित कटाक्षैः ।
मण्डित कम्पातीरैः मङ्गल कन्दैर् ममास्तु सारूप्यम् ॥ ३९॥

वदनार विन्द वक्षो वामाङ्क तटी वशं वदी भूता ।
पुरुष त्रितये त्रेधा पुरन्ध्रि रूपा त्वमेव कामाक्षि ॥ ४०॥

बाधाकरीं भवाब्धेः आधाराद्यम्बुजेषु विचरन्तीम् ।
आधारी कृत काञ्ची बोधामृत वीचि मेव विमृशामः ॥ ४१॥

कलयाम्यन्तः शशधर कलयाऽङ्कित मौलि ममल चिद्वलयाम् ।
अलया मागम पीठी निलयां वलयाङ्क सुन्दरी मम्बाम् ॥ ४२॥

शर्वादि परम साधक गुर्वानीताय कामपीठ जुषे ।
सर्वाकृतये शोणिम गर्वायास्मै समर्प्यते हृदयम् ॥ ४३॥

समया सान्ध्यमयूखैः समया बुद्धया सदैव शीलितया ।
उमया काञ्चीरतया न मया लभ्यते किं नु तादात्म्यम् ॥ ४४॥

जन्तोस्तव पदपूजन सन्तोष तरङ्गितस्य कामाक्षि ।
वन्धो यदि भवति पुनः सिन्धो रम्भस्सु बम्भ्रमीति शिला ॥ ४५॥

कुण्डलि कुमारि कुटिले चण्डि चराचर सवित्रि चामुण्डे ।
गुणिनि गुहारिणि गुह्ये गुरुमूर्ते त्वां नमामि कामाक्षि ॥ ४६॥

अभिदाकृति र्भिदाकृतिः अचिदाकृति रपि चिदाकृति र्मातः ।
अनहन्ता त्वमहन्ता भ्रमयसि कामाक्षि शाश्वती विश्वम् ॥ ४७॥

शिव शिव पश्यन्ति समं श्रीकामाक्षी कटाक्षिताः पुरुषाः ।
विपिनं भवन ममित्रं मित्रं लोष्टं च युवति बिम्बोष्ठम् ॥ ४८॥

कामपरिपन्थि कामिनि कामेश्वरि कामपीठ मध्यगते ।
कामदुघा भव कमले कामकले कामकोटि कामाक्षि ॥ ४९॥

मध्येहृदयं मध्येनिटिलं मध्ये शिरोऽपि वास्तव्याम् ।
चण्डकर शक्र कार्मुक चन्द्रसमाभां नमामि कामाक्षीम् ॥ ५०॥

अधिकाञ्चि केलि लोलैः अखिलागम यन्त्र तन्त्र मन्त्र मयैः ।
अतिशीतं मम मानसं असमशरद्रोहि जीवनोपायैः ॥ ५१॥

नन्दति मम हृदि काचन मन्दिरयन्ता निरन्तरं काञ्चीम् ।
इन्दुरवि मण्डल कुचा बिन्दु वियन्नाद परिणता तरुणी ॥ ५२॥

शम्पालता सवर्णं सम्पादयितुं भवज्वर चिकित्साम् ।
लिम्पामि मनसि किंचन कम्पातट रोहि सिद्ध भैषज्यम् ॥ ५३॥

अनुमित कुच काठिन्यां अधिवक्षःपीठ मङ्ग जन्मरिपोः ।
आनन्ददां भजे तां आनङ्ग ब्रह्मतत्व बोधसिराम् ॥ ५४॥

ऐक्षिषि पाशाङ्कुशधर हस्तान्तं विस्मयार्ह वृत्तान्तम् ।
अधिकाञ्चि निगमवाचां सिद्धान्तं शूलपाणि शुद्धान्तम् ॥ ५५॥

आहित विलास भङ्गीं आब्रह्म स्तम्ब शिल्प कल्पनया ।
आश्रित काञ्ची मतुलां आद्यां विस्फूर्ति माद्रिये विद्याम् ॥ ५६॥

मूकोऽपि जटिल दुर्गति शोकोऽपि स्मरति यः क्षणं भवतीम् ।
एको भवति स जन्तुः लोकोत्तर कीर्तिरिव कामाक्षि ॥ ५७॥

पञ्चदश वर्णरूपं कंचन काञ्ची विहार धौरेयम् ।
पञ्चशरीयं शम्भोः वञ्चन वैदग्ध्य मूल मवलम्बे ॥ ५८॥

परिणतिमतीं चतुर्धा पदवीं सुधियां समेत्य सौषुम्नीम् ।
पञ्चाशदर्ण कल्पित पदशिल्पां त्वां नमामि कामाक्षि ॥ ५९॥

आदिक्षन्मम गुरुराट् आदिक्षान्ता क्षरात्मिकां विद्याम् ।
स्वादिष्ठ चाप दण्डां नेदिष्ठा मेव कामपीठ गताम् ॥ ६०॥

तुष्यामि हर्षितस्मरशासनया काञ्चिपुर कृतासनया ।
स्वासनया सकलजगत् भासनया कलित शम्बरासनया ॥ ६१॥

प्रेमवती कम्पायां स्थेमवती यतिमनस्सु भूमवती ।
सामवती नित्यगिरा सोमवती शिरसि भाति हैमवती ॥ ६२॥

कौतुकिना कम्पायां कौसुम चापेन कीलितेनान्तः ।
कुलदैवतेन महता कुड्मल मुद्रां धुनोतु नः प्रतिभा ॥ ६३॥

यूना केनापि मिलद्देहा स्वाहा सहाय तिलकेन ।
सहकार मूलदेशे संविद्रूपा कुटुम्बिनी रमते ॥ ६४॥

कुसुमशर गर्व सम्पत् कोशगृहं भाति काञ्चिदेश गतम् ।
स्थापित मस्मिन्कथमपि गोपित मन्तर्मया मनोरत्नम् ॥ ६५॥

दग्ध षडध्वारण्यं दरदलित कुसुम्भ सम्भृतारुण्यम् ।
कलये नवतारुण्यं कम्पातट सीम्नि किमपि कारुण्यम् ॥ ६६॥

अधिकाञ्चि वर्धमानां अतुलां करवाणि पारणा मक्ष्णोः ।
आनन्द पाक भेदां अरुणिम परिणाम गर्व पल्लविताम् ॥ ६७॥

बाणसृणि पाश कार्मुक पाणिममुं कमपि कामपीठ गतम् ।
एणधर कोणचूडं शोणिम परिपाक भेद माकलये ॥ ६८॥

किं वा फलति ममान्यैः बिम्बाधर चुम्बि मन्दहास मुखी ।
सम्बाधकरी तमसासां अम्बा जागर्ति मनसि कामाक्षी ॥ ६९॥

मञ्चे सदाशिव मये परिशिवमय ललित पौष्प पर्यङ्के ।
अधिचक्र मध्य मास्ते कामाक्षी नाम किमपि मम भाग्यम् ॥ ७०॥

रक्ष्योऽस्मि कामपीठी लासिकया घन कृपाम्बु राशिकया ।
श्रुति युवति कुन्तली मणि-मालिकया तुहिन शैल बालिकया ॥ ७१॥

लीये पुरहर जाये माये तव तरुण पल्लव च्छाये ।
चरणे चन्द्रा भरणे काञ्ची शरणे नतार्ति संहरणे ॥ ७२॥

मूर्तिमति मुक्ति बीजे मूर्ध्नि स्तबकित चकोर साम्राज्ये ।
मोदित कम्पा कूले मुहुर्मुहुर् मनसि मुमुदि षाऽस्माकम् ॥ ७३॥

वेदमयीं नादमयीं बिन्दुमयीं परपदोद्य दिन्दुमयीम् ।
मन्त्रमयीं तन्त्रमयीं प्रकृतिमयीं नौमि विश्व विकृति मयीम् ॥ ७४॥

पुरमथन पुण्यकोटी पुञ्जित कविलोक सूक्ति रस धाटी ।
मनसि मम कामकोटी विहरतु करुणा विपाक परिपाटी ॥ ७५॥

कुटिलं चटुलं पृथुलं मृदुलं कच नयन जघन चरणेषु ।
अवलोकित मवलम्बितम् अधिकम्पा तट ममेय मस्माभिः ॥ ७६॥

प्रत्यङ् मुख्या दृष्टया प्रसाद दीपाङ्कुरेण कामाक्ष्याः ।
पश्यामि निस्तुल महो पचेलिमं कमपि परशिवोल्लासम् ॥ ७७॥

विद्ये विधातृ विषये कात्यायनि कालि कामकोटि कले ।
भारति भैरवि भद्रे शाकिनि शाम्भवि शिवे स्तुवे भवतीम् ॥ ७८॥

मालिनि महेश चालिनि काञ्ची खेलिनि विपक्ष कालिनि ते ।
शूलिनि विद्रुम शालिनि सुरजन पालिनि कपालिनि नमोऽस्तु ॥
७९॥

देशिक इति किं शंके तत्तादृक् तव नु तरुणि मोन्मेषः ।
कामाक्षि शूलपाणेः कामा गम समय यज्ञ दीक्षायाम् ॥ ८०॥

वेतण्ड कुम्भ डम्बर वैतण्डिक कुचभरार्त मध्याय ।
कुङ्कुम रुचे नमस्यां शंकर नयनामृताय रचयामः ॥ ८१॥

अधिकाञ्चित मणिकाञ्चन काञ्ची मधिकाञ्चि कांचि दद्राक्षम् ।
अवनत जनानु कम्पां अनुकम्पा कूल मस्म दनुकूलाम् ॥ ८२॥

परिचित कम्पातीरं पर्वत राजन्य सुकृत सन्नाहम् ।
परगुरु कृपया वीक्षे परमशिवोत्सङ्ग मङ्गलाभरणम् ॥ ८३॥

दग्ध मदनस्य शम्भोः प्रथीयसीं ब्रह्मचर्य वैदग्धीम् ।
तव देवि तरुणिमश्री चतुरिम पाको न चक्षमे मातः ॥ ८४॥

मदजल तमाल पत्रा वसनित पत्रा करादृत खानित्रा ।
विहरति पुलिन्दयोषा गुञ्जाभूषा फणीन्द्र कृतवेषा ॥ ८५॥

अङ्के शुकिनी गीते कौतुकिनी परिसरे च गायकिनी ।
जयसि सविधेऽम्ब भैरव मण्डलिनी श्रवसि शङ्ख कुण्डलिनी ॥
८६॥

प्रणत जनतापवर्गा कृतबहु सर्गा ससिंह संसर्गा ।
कामाक्षि मुदित भर्गा हतरिपु वर्गा त्वमेव सा दुर्गा ॥ ८७॥

श्रवण चलद्वेतण्डा समरोद्दण्डा धुतासुर शिखण्डा ।
देवि कलितान्त्र षण्डा धृतनर मुण्डा त्वमेव चामुण्डा ॥ ८८॥

उर्वी धरेन्द्र कन्ये दर्वी भरितेन भक्त पूरेण ।
गुर्वी मकिंचनार्ति खर्वी कुरुषे त्वमेव कामाक्षि ॥ ८९॥

ताडित रिपु परिपीडन भयहरण निपुण हल मुसला ।
क्रोडपति भीषण मुखी क्रीडसि जगति त्वमेव कामाक्षि ॥ ९०॥

स्मर मथन वरण लोला मन्मथ हेला विलास मणिशाला ।
कनक रुचि चौर्य शीला त्वमम्ब बाला कराब्ज धृतमाला ॥ ९१॥

विमलपटी कमलकुटी पुस्तक रुद्राक्ष शस्त हस्तपुटी ।
कामाक्षि पक्ष्मलाक्षी कलित विपञ्ची विभासि वैरिञ्ची ॥ ९२॥

कुङ्कुम रुचि पिङ्ग मसृक् पङ्किल मुण्डालि मण्डितं मातः ।
जयति तव रूपधेयं जपपट पुस्तक वराभय कराब्जम् ॥ ९३॥

कनकमणि कलित भूषां कालायस कलह शील कान्ति कलाम् ।
कामाक्षि शीलये त्वां कपाल शूलाभिराम करकमलाम् ॥ ९४॥

लोहिति मपुञ्ज मध्ये मोहित भुवने मुदा निरीक्षन्ते ।
वदनं तव कुवयुगलं काञ्चीसीमां च केऽपि कामाक्षि ॥ ९५॥

जलधि द्विगुणित हुतबह दिशा दिनेश्वर कलाश्विनेयदलैः ।
नलिनै र्महेशि गच्छसि सर्वोत्तर कर कमल दल ममलम् ॥ ९६॥

सत्कृत देशिक चरणाः सबीज निर्बीज योगनि श्रेण्या ।
अपवर्ग सौध वलभीं आरोहन्त्यम्ब केऽपि तव कृपया ॥ ९७॥

अन्तरपि बहिरपि त्वं जन्तुतते रन्तकान्त कृदहन्ते ।
चिन्तित सन्तानवतां सन्तत मपि तन्तनीषि महिमानम् ॥ ९८॥

कलमञ्जुल वागनुमित गल पञ्जर गत शुक ग्रहौत्कण्ठ्यात् ।
अम्ब रदनाम्बरं ते बिम्बफलं शम्बरारिणा न्यस्तम् ॥ ९९॥

जय जय जगदम्ब शिवे जय जय कामाक्षि जय जयाद्रिसुते ।
जय जय महेशदयिते जय जय चिद्गगन कौमुदी धारे ॥ १००॥

आर्या शतकं भक्त्या पठता मार्या कटाक्षेण ।
निस्सरति वदन कमलालात् वाणी पीयूष धोरणी दिव्या ॥ १०१॥

आर्या शतकं सम्पूर्णम् ॥